

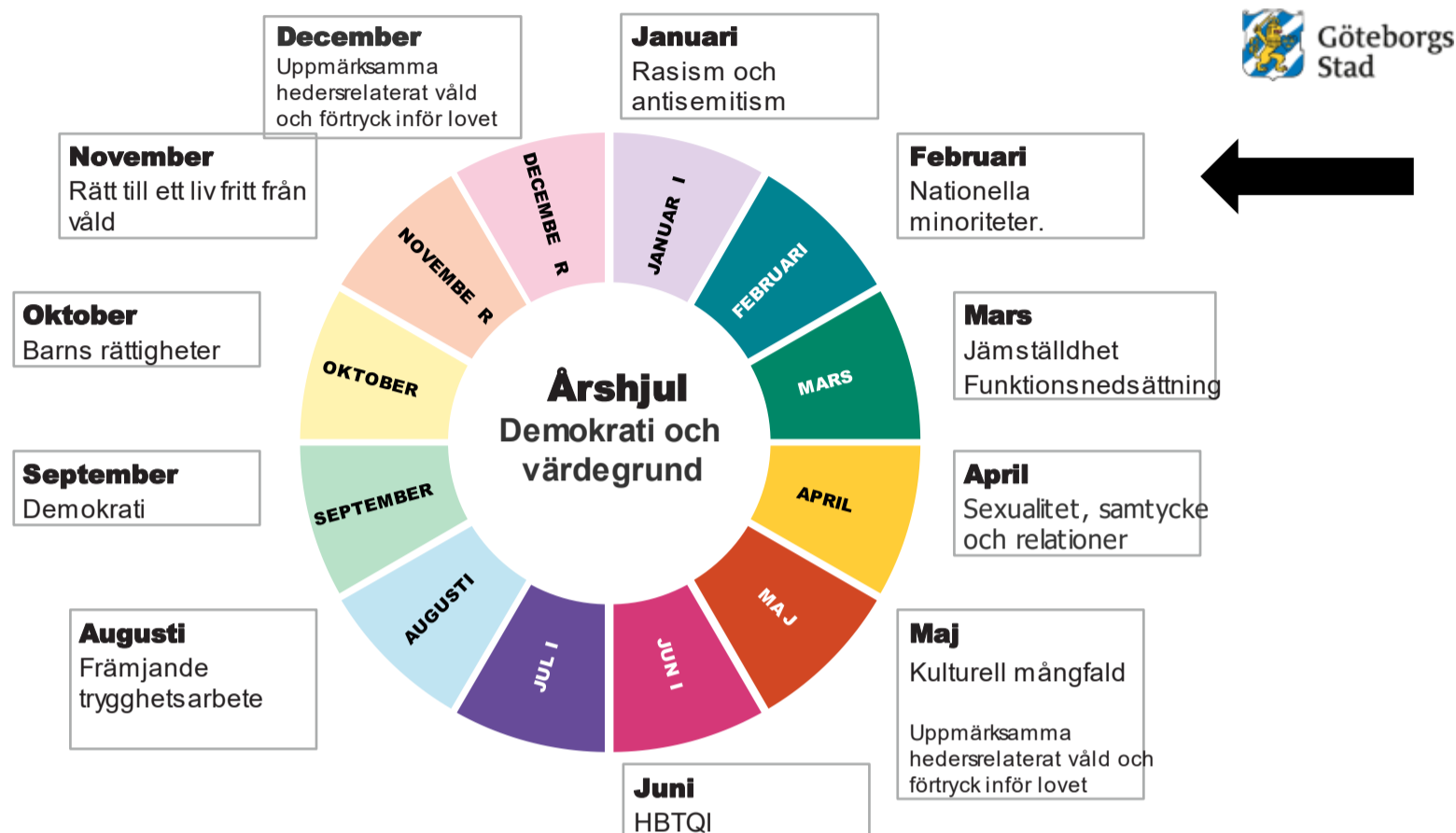
Årshjul Demokrati och värdegrund

Grundskoleförvaltningen

I årshjulet uppmärksammas nationella minoriteter i februari

Göteborgs
Stad

Hållbar stad – öppen för världen

Nationella minoriteter

Skolan har en viktig uppgift att främja de nationella minoriteternas språk och kultur. Det kan du som pedagog göra i undervisningen med dina elever. Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola har fått kunskaper om de nationella minoriteternas kultur, språk, religion och historia. De nationella minoriteterna är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Minoritetsspråken är jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli. För stöd och inspiration i arbetet med de fem nationella minoriteterna följer information och länkat material nedan. Vi har valt att uppmärksamma de nationella minoriteterna under februari kopplat till årshjulet. Naturligtvis är det viktigt att lyfta dessa frågor löpande under läsåret och uppmärksamma viktiga dagar vid andra tider också, exempelvis vid nedan högtidsdagar.

De olika nationella minoriteterna har egna högtidsdagar vilka är:

- 6 februari, Samernas nationaldag
- 24 februari, Sverigefinnarnas dag
- 8 april, Internationella Romadagen
- 15 juli, Tornedalingarnas dag
- 29 september, Resandefolkets högtidsdag

Den judiska minoritetens högtider firas på olika tider under året. 2025 genomför regeringen en satsning på att uppmärksamma 250-årsjubileet av judiskt liv och hågkomst av Förintelsen. [Länk](#) till pressmeddelande och regleringsbrev från regeringen.

Skolorna har möjlighet att uppmärksamma högtidsdagarna genom en anpassad måltid. Ta kontakt med ansvarig köksmästare på skolan minst tre veckor innan aktuellt datum för att prata om hur skolan tillsammans med måltid kan uppmärksamma högtidsdagarna. På lärarakademin finns material som kan inspirera eller användas i samband med att skolan uppmärksammar eller undervisar om nationella minoriteter. Låna böcker på minoritetsspråk från skolbibliotekscentralen terminsvis eller läsårsvis. Läs mer här [SBC - Nationella minoriteter](#)

LGR22 Kursplanerna från ht 2022 innehåller förändringar kopplat till arbetet med nationella minoriteter. De flesta ändringarna gäller i alla skolformer på grundskolenivå, är du osäker på vad det innebär läs här: [Nationella minoriteter i kursplanerna.](#)

Årshjul Demokrati och värdegrund

Grundskoleförvaltningen

I årshjulet uppmärksammas nationella minoriteter i februari

Göteborgs
Stad

Skyddet för de nationella minoriteterna

Grunden för skyddet för de nationella minoriteterna är två Europarådskonventioner som Sverige ratificerat: ramkonventionen och språkstadgan. Sverige har genom ramkonventionen åtagit sig att vidta lämpliga åtgärder för att inom alla områden av det ekonomiska, sociala, politiska och kulturella livet främja fullständig och effektiv jämlikhet mellan nationella minoriteter och den övriga befolkningen. De grupper som är nationella minoriteter har olika bakgrund, kultur och historia men gemensamt är att alla har långvarig historisk närvaro i landet och minoriteternas språk och kultur är en del av det gemensamma kulturarvet. Varje person har rätt att välja om den identifierar sig som nationell minoritet.

Enligt språklagen har det allmänna ett särskilt ansvar att skydda och främja de nationella minoritetsspråken. Dessutom regleras det allmännas skyldigheter och minoriteters rättigheter i en särskild lag om minoriteter och minoritetsspråk. [Lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk](#).

Finskt förvaltningsområde

Göteborg är del av det finska förvaltningsområdet sedan 1 februari 2011. Det innebär att den sverigefinska minoriteten har rätt till förstärkt skydd. Invånarna har rätt att använda sitt nationella minoritetsspråk i skriftlig och muntlig kontakt med kommun, region och statliga myndigheter och rätt att få äldreomsorg och förskoleverksamhet helt eller delvis på sitt nationella minoritetsspråk.

Göteborgs Stad får enligt Skolförordningen (2011:185) anordna delar av undervisningen i grundskolan på andra språk än svenska. Under läsåret 24/25 bedrivs tvåspråkig undervisning vid Skogomeskolan i Hisings Backa.

Romsk inkludering

På uppmaning av EU-kommissionen har samtliga EU:s medlemsstater antagit nationella riktlinjer för romers integrering. Regeringen fattade 2012 beslut om en [strategi för romsk inkludering under 2012-2032](#). Strategins övergripande mål är att den rom som fyller 20 år 2032 ska ha likvärdiga möjligheter i livet som den som är icke-rom.

Brobyggare med romsk språk- och kulturkompetens - en del av den nationella strategin för romsk inkludering

Visste du att det finns möjlighet att bjuda in brobyggare till skolan som kan berätta om romsk kultur och historia? Eller att skolan kan få stöd av brobyggarna vid behov? Det finns fem brobyggare som stöttar elever och familjer samt skolor med målet att romska elever ska avsluta grundskolan med godkända betyg. Brobyggarna fungerar som en länk mellan hemmet och skolan, stöttar och kan vara med på läxhjälp, informerar om minoritetens rättigheter samt arbetar med att öka kunskapen om den romska minoritetens behov hos medarbetare i grundskoleförvaltningen, exempelvis lärare, rektorer och elevhälsa. Brobyggarna är placerade på fem skolor i nordost och stöttar skolor i alla utbildningsområden. Kontakta samordnare för den romska brobyggarverksamheten om du vill veta mer eller komma i kontakt med brobyggarna direkt fredrika.ideblad@grundskola.goteborg.se

Romano Center i väst

Romano Center erbjuder service till personer som tillhör den nationella minoriteten romer och stöttar Göteborgs Stads övriga verksamheter med rätt kunskap om romsk kultur och minoriteters rättigheter utifrån lagstiftningen om nationella minoriteter. Vill du lära dig mer om minoritetslagstiftning och den nationella minoriteten romer kan du boka en föreläsning.

Läs mer här: [Romano Center i Väst - Göteborgs Stad](#) (goteborg.se)

Årshjul Demokrati och värdegrund

Grundskoleförvaltningen

I årshjulet uppmärksammas nationella minoriteter i februari

Göteborgs
Stad

Kommande kulturarrangemang för Göteborgs stads skolor

Skolbio: Biru Unjárga åk 8-9.

Föreställningar: Biejvve bájtta - Solen skiner F- åk 2. Pappan, Pogromen och Parallellen åk 8-9.

Alla kulturarrangemang bokas på KuBo.goteborg.se

Skriv in nationella minoriteter i sökfältet för att hitta mer då föreställningar och kultur programläggs löpande: [KuBo - Kultur för barn och unga \(goteborg.se\)](http://KuBo - Kultur för barn och unga (goteborg.se))

Utställningar: Flera utskrivningsbara utställningar med tillhörande lärarhandledningar som både går att skriva ut, ta del av digitalt med eller utan VR-glasögon och utställningar utan ljud för digitala informations-skärmar hittar du på levandehistoria.se

Göteborgs Stad uppmärksammar nationella minoriteters högtidsdagar på följande datum och platser:

- Samefolkets dag [8/2](#) på Stadsbiblioteket
- Sverigefinnarnas dag [24/2](#) på Stadsbiblioteket
- Internationella Romadagen [8/4](#) på Kulturhuset Bergsjön
- Tornedalingarnas högtidsdag [15/7](#) på Göteborgs konstmuseum
- Resandefolkets högtidsdag [28/9](#) på Röhsska museet
- Jubileumsfirandet judiskt liv 250 år [15/11](#) mer info kommer längre fram.

Stödmaterial och inspiration

För fortbildning

Skolverkets

information kring nationella minoriteters rätt till sitt språk, samt skolors ansvar för att främja de nationella minoritetsspråken. [Till informationen](#)

Forum för levande historia

har samlat material och kompetensutveckling för dig som pedagog och som du kan använda i din undervisning, workshops för skolklasser. [Till Forum för levande historia](#)

Institutet för språk och

folkminnen (Isof) har en kunskapsbank om de nationella minoritetsspråken i Sverige. [Besök den här](#)

Minoritet.se sprider kunskap om urfolket samerna och Sveriges övriga nationella minoriteter, judar, romer, sverigefinnar och tornedalingar. Sametinget ansvarar för minoritet.se och i arbetet med webbplatsen involveras samerna, judarna, romerna, sverigefinnarna och tornedalingarna. [Till minoritet.se](#)

För undervisning

På Lärarakademin finns material för dig som ska undervisa om nationella minoriteter. [Lärarakademin](#)

På Skolverket finns material för dig som ska undervisa om nationella minoriteter [Här hittar du materialet](#)

Skolwebben innehåller förutom Isofs egna läromedel även de läromedel som tagits fram i samband med en extra utlysning av bidrag till stöd för revitalisering av de nationella minoritetsspråken. [Till Skolwebben](#)

Kulturförvaltningen erbjuder olika kulturella aktiviteter, bland annat lektioner, filmvisning och teaterföreställningar med tema kring nationella minoriteter. Du hittar deras utbud på [Kubo](#).

Årshjul Demokrati och värdegrund

Grundskoleförvaltningen

I årshjulet uppmärksammas nationella minoriteter i februari

Göteborgs
Stad

Filminstitutet har tagit fram ett pedagogiskt paket med en huvudhandledning och handledningar till sju filmer för att underlätta skolans uppdrag att undervisa om de nationella minoriteterna. Här lyfter de filmens pedagogiska möjligheter. Målgrupp åk 6-9. [Till handledningarna](#)

[Till filmerna på Filmrikets sida](#) där du registrerar dig,

Resursbiblioteken representerar de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli och samiska. Biblioteken är ett stöd i kommunernas uppdrag att erbjuda böcker och andra medier på språken. För det nationella minoritetsspråket romani chib finns i nuläget inget motsvarande bibliotek.

[Besök Resursbibliotek](#)

Bläddra är en app med e-böcker på meänkieli, romani chib och samiska. Det långsiktiga målet är att appen även ska innehålla litteratur på finska och jiddisch. Bläddra är kostnadsfri och innehåller litteratur för barn, ungdomar och vuxna. E-böckerna går att nå överallt i landet och är tillgängliga offline. Det krävs inget konto eller inloggning för att ta del av litteraturen. [Läs mer på Kungliga bibliotekets sida.](#)

Polarbibblo tipsar om böcker om romska barn och unga. Boktips, övningar och spel finns även för de fyra andra nationella minoriteterna. [Till Polarbibblo](#)

Sameföringen Göteborg

har tagit fram ett material för förskolor och grundskolor i Göteborg. Sameföreningen har skrivit brev till barn i förskolor och skolor i Göteborg. I breven finns korta texter om modernt, samiskt liv och övningar anpassade för åldersgruppen, med förslag på hur man kan bygga en lektion runt ämnena urfolksidentitet, Sápmi och samiska språk. [Läs mer på Sameföreningen Göteborgs hemsida.](#)

Forum för levande

historia har övningar, workshops, handledningar och mycket annat kopplat till antiziganism, rasism mot samer och antisemitism.

Målgrupp åk 4-9. [Till Levande historia](#)